

03.03.2020

72/00.02.06.00/2020

Helsingin kaupunginhallitus

Viite: HEL 2020-001114

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄN LAUSUNTO KOSKIEN HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTON ALOITETTA VT JUVAN ALOITE 29.1.2020

Helsingin kaupunki on pyytänyt HSL:ltä lausuntoa koskien kaupunginvaltuutetun Kati Juvan aloitetta sukupuolen kirjaamisen ja sukupuolitiedon hyödyntämisen käytännöistä. Aloitteessa esitetään, että kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, ettei sukupuolta tarvitsisi kirjata HSL:n matkakortteihin.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä lausuu tämän johdosta seuraavaa:

HSL tukee matkalippujen tarkastustoiminnalla lippujen sääntöjenmukaista käyttöä ja turvaa siten lipputulosten kertymistä. Lipputulosten varmistetaan joukkoliikenteen palvelutason ja jäsenkuntien joukkoliikennesubvention pysyminen suunnitellulla tasolla.

Tarkastustilanteissa pyritään varmistamaan matkalipun voimassaolon lisäksi, että henkilökohtaista matkakorttia käyttää kortin oikea omistaja. Matkalipun tarkastajat kohtaavat päivittäin useita tilanteita, joissa väärinkäytetään toisen henkilön henkilökohtaista matkakorttia.

Henkilökohtainen matkakortti sisältää tiedon omistajansa henkilötunnuksesta. Sukupuolitietoa ei ole kirjattuna matkakorteissa eikä matkakortin taustajärjestelmässä. Matkakortin tarkastustilanteissa ensiarvio siitä, onko kortti omistajansa hallussa, tehdään tarkastuslaitteen henkilötunnuksesta päättämällä ikä- ja sukupuolitiedon perusteella. Tarkastusresurssien ollessa rajalliset, nopean ja mahdollisimman kattavan ensiarvion tekeminen on tärkeää. Mikäli arvio iästä ja/tai sukupuolesta antaa viitettä mahdollisesta väärinkäytöstä, asiakasta pyydetään esittämään henkilöllisyystodistus. Mahdollisia väärinkäytöstilanteita ovat esimerkiksi tilanteet, joissa tuttavat tai useat eri perheenjäsenet (vanhempi – lapsi, vaimo – mies jne.) käyttävät sääntöjen vastaisesti samaa henkilökohtaista matkakorttia. Sukupuolten moninaisuuden kohtaaminen on tarkastustyössä päivittäistä ja osa matkalipuntarkastajan ammattitaitoa. Tarkastajia on koulutettu mm. Setan toimesta.

Lipputulosten turvaamiseksi ja kustannustehokkaan tarkastustoiminnan toteuttamiseksi matkalipuntarkastajien on jatkossakin kyettävä tekemään mahdol-

03.03.2020

72/00.02.06.00/2020

lisimman kattava ensiarvio, jolla pyritään tunnistamaan mahdollisia henkilökohtaisten lippujen väärinkäytöstilanteita. Sukupuolten moninaisuuden huomioimisen taitoihin kiinnitetään matkalipuntarkastajien koulutuksessa jatkossakin erityistä huomiota. HSL pyrkii kehittämään henkilökohtaisen matkalipun omistajan nopeaan tunnistamiseen uusia keinoja matkalipuntarkastustilanteita varten ja selvittää mahdollisuutta tuoda valokuva kausilipun yhteyteen henkilökohtaisuuden varmistamiseksi.

Lisätietoja antaa Laura Sundell, etunimi.sukunimi@hsl.fi.

Helsingin seudun liikenne – kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihtniemi
Toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 3.3.2020. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.